

### บทที่ 3

## สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ  
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ครั้งนี้ เป็นการวิจัยระยะที่ 1 ซึ่งมี  
รายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ข้อมูลทั่วไปของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
5. สภาพปัจจุบันของคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง  
จังหวัดลพบุรี
6. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง  
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

#### คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง  
จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร
2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง  
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี มีอะไรบ้าง

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง  
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี  
โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

#### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ  
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม  
โดยให้ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี โรงพยาบาลท่าแร่ โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ประกอบกัน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

### 1. กรอบการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้กรอบการวิจัยตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (กรมสุขภาพจิต, 2545) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มี 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านร่างกาย (physical domain)
- 1.2 ด้านจิตใจ (psychological domain)
- 1.3 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (social relationships)
- 1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม (environment)

### 2. ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าแร่ อำเภอท่าแร่ จังหวัดลพบุรีโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าแร่ จำนวน 8 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา จำนวน 7 คน ได้แก่

- 2.2.1 แพทย์โรงพยาบาลท่าแร่ 1 คน
- 2.2.2 พยาบาลให้คำปรึกษาโรงพยาบาลท่าแร่ 2 คน
- 2.2.3 ผู้ดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวีในครอบครัวเดียวกัน 1 คน
- 2.2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยด้านจิตสังคม 3 คน

### 3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวีครั้งนี้ ใช้วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 วิธี ดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลย้อนหลัง โดยการศึกษาจากเอกสารแฟ้มประวัติของผู้ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อประเมินประวัติการบำบัดรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี เป็นรายบุคคล

3.2 การประเมินคุณภาพชีวิต โดยใช้แบบประเมินเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) โดยให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี เป็นผู้ตอบด้วยตนเอง ในช่วงเวลาที่มารับยาต้านเชื้อแต่ละเดือนระหว่างเดือนสิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งมีคำถาม 24 ข้อ มีข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก 21 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือ ข้อ 2 ข้อ 9 และข้อ 11 แต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ โดยจำแนกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1 องค์ประกอบด้านร่างกาย ได้แก่ ข้อ 2 3 4 10 11 12 และ 24

3.2.2 องค์ประกอบด้านจิตใจ ได้แก่ ข้อ 5 6 7 8 9 และ 23

3.2.3 องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อ 13 14 และ 25

3.2.4 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อ 15 16 17 18 19 20 21

และ 22

เครื่องมือนี้ได้ผ่านการทบทวนและปรับปรุงภาษาในเครื่องมือ WHOQOL-BREF โดยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแล้วนำไปทดสอบความเข้าใจภาษากับคนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน นำมาปรับปรุงข้อที่เป็นปัญหาแล้วทดสอบซ้ำ ทำเช่นนี้อยู่ 3 รอบ การศึกษาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นตามวิธีการของคอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.84 ค่าความเที่ยงตรง (validity) เท่ากับ 0.65 โดยเทียบกับแบบวัด WHOQOL-100 ฉบับภาษาไทยที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ยอมรับอย่างเป็นทางการ

### 3.3 การสัมภาษณ์ ดำเนินการการ 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ติดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าวุ้ง ทั้ง 8 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยใช้กรอบการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมตามกรอบการวิจัย (รายละเอียดในภาคผนวก ก1) โดยต้องได้รับการยินยอมร่วมกิจกรรมการวิจัยเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ติดเชื้อเอชไอวีแต่ละคน (รายละเอียดในภาคผนวก ก 2)

3.3.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีเวลาจำกัดในการพูดคุยเนื่องจากมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ได้แก่ แพทย์โรงพยาบาลท่าวุ้ง จำนวน 1 คน พยาบาลผู้ให้คำปรึกษาโรงพยาบาลท่าวุ้ง จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยทางด้านจิตใจ จำนวน 3 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนที่สุภางศ์ จันทวานิช (2539, หน้า 82-84) ได้เสนอไว้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ ดังนี้

1) การเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับพยาบาลผู้ให้คำปรึกษาให้นัดหมายวันเวลา และสถานที่กับผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถเดินทางมาได้สะดวก

2) การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเด็นในการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ที่ละประเด็นจนครบทุกประเด็น ตลอดเวลาการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ประเมินความเชื่อมโยงสอดคล้องของข้อมูลที่ได้ตามประเด็นที่กำหนดไว้

3) การจดบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจดบันทึกเนื้อหาที่เป็นประเด็นสำคัญๆ ไว้เป็นแนวทาง ขณะเดียวกันก็ขออนุญาตบันทึกเสียงไว้ด้วย และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสรุป ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นผู้วิจัยได้ทบทวนและสรุปประเด็นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ยืนยันข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ทำเช่นนี้จนครบทุกประเด็น

4) การปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยืนยันและรับรองความถูกต้อง จากนั้นจึงกล่าวขอบคุณพร้อมทั้งขอหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ในกรณีที่ต้องการความชัดเจนเพิ่มเติมในบางประเด็น

3.4 การสนทนากลุ่มเฉพาะ (focus group interview) ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

3.4.1 จัดการสนทนาผู้คิดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าม่วง เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เวลา 09.00-12.00 น. ณ โรงพยาบาลท่าม่วง เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าไปพร้อมกันด้วย โดยดำเนินการประชุมกลุ่มหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เข้าร่วมในการสนทนาได้แก่ ผู้คิดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าม่วง ทั้ง 8 คน ประเด็นการสนทนาประกอบด้วย คุณภาพชีวิตด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

3.4.2 จัดการสนทนาผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ทั้ง 8 คน ผู้ดูแลคิดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง 1 คน เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ โรงพยาบาลท่าม่วง เพื่อให้กลุ่มได้รับทราบ ทบทวน ยืนยัน และปรับแก้ข้อมูลคุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าม่วงในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าม่วงร่วมกัน จนสามารถสรุปสภาพคุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวีโรงพยาบาลท่าม่วงในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากที่สุด

3.5 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participatory observation) ใช้เก็บข้อมูลในวันที่ผู้คิดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง มาใช้บริการที่คลินิกจิตสังคมเพื่อชีวิตใหม่ โรงพยาบาลท่าม่วงทุกวันพุธที่ 3 ของเดือน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน รวม 3 ครั้ง ประเด็นในการสังเกตคือการได้รับบริการในคลินิกจิตสังคมเพื่อชีวิตใหม่

#### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและพัฒนา พร้อมขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยความสะดวกโรงพยาบาลท่าม่วง หลังจากนั้นได้เข้าพบและ

ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาแก่พยาบาลผู้ให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมเพื่อชีวิตใหม่ โรงพยาบาลท่าวีง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากแฟ้มประวัติการรับบริการ การประเมินคุณภาพชีวิต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มเฉพาะ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2549

## 5. การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ที่ใช้ประกอบกัน ดังรายละเอียดข้างต้นแล้วนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์และชัดเจนมากที่สุด ผู้วิจัยจึงตรวจสอบข้อมูลทั้งการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยดำเนินการดังนี้

5.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้เริ่มพัฒนารอบการวิจัยในครั้งนี้ โดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลตลอดระยะเวลาที่เก็บข้อมูลในสนาม เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามประเด็นของกรอบการวิจัยที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความตรงไปแล้วขั้นหนึ่ง นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) คือ

5.1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เปรียบเทียบและตรวจสอบ (cross-check) ความคงเส้นคงวาของข้อมูล (consistency) โดยนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ (data sources) ที่เก็บโดยวิธีการเชิงคุณภาพ มาเปรียบเทียบกัน ข้อมูลที่ได้จากการเก็บในเวลา สถานที่ และจากบุคคล ที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

5.1.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การศึกษาจากแฟ้มประวัติการรับบริการ การประเมินคุณภาพชีวิต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มเฉพาะ และการสังเกต ต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

นอกจากนั้นการที่ผู้วิจัยได้จัดประชุม โดยเชิญผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทุกฝ่ายมาร่วมกันสนทนาเพื่อรับทราบ ทบทวน ยืนยัน และปรับแก้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ จนสามารถสรุปคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าวีงในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าวีงได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากที่สุด นับเป็นการตรวจสอบความตรงของข้อมูลในอีกทางหนึ่งด้วย

5.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น ความเที่ยงในงานวิจัยโดยทั่วๆ ไปนั้น ไม่ค่อยเหมาะสมกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงตรวจสอบความไว้วางใจได้หรือความเที่ยงของข้อมูล ดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยได้แสดงถึงจุดยืนของกรอบการวิจัย การได้มาของข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5.2.2 ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) เช่นเดียวกับการตรวจสอบความตรงคงที่อธิบายไว้แล้ว

5.2.3 การตรวจสอบของนักวิจัยคนอื่น ที่สามารถจะใช้วิธีการศึกษาเดียวกันกับผู้วิจัย ตรวจสอบทงงานวิจัยชิ้นนี้ได้

#### 6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง เวชระเบียนผู้ป่วย จากการสัมภาษณ์แล้วได้ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย (descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกนับ (tally) การหาค่าร้อยละ (percentage) และการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean)

โดยนำคำตอบที่ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงประเมินคุณภาพชีวิตของตนเอง มาแปลเป็นค่าคะแนน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คำถามทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ตอบไม่เลย	5 คะแนน
ตอบเล็กน้อย	4 คะแนน
ตอบปานกลาง	3 คะแนน
ตอบมาก	2 คะแนน
ตอบมากที่สุด	1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 คำถามทางบวก ให้คะแนนดังนี้

ตอบไม่เลย	1 คะแนน
ตอบเล็กน้อย	2 คะแนน
ตอบปานกลาง	3 คะแนน
ตอบมาก	4 คะแนน
ตอบมากที่สุด	5 คะแนน

คะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง มีคะแนน ตั้งแต่ 26 คะแนน (เมื่อได้คะแนน 1 ทุกข้อ) ถึง 130 คะแนน (เมื่อได้คะแนน 5 ทุกข้อ) แล้วนำคะแนนที่แต่ละคนตอบทุกข้อรวมกัน นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติตามที่องค์การอนามัยโลก กำหนดดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนระดับคุณภาพชีวิตในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	คุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	คุณภาพชีวิตที่ดี
1. ด้านร่างกาย	7 – 16	17 – 26	27 – 35
2. ด้านจิตใจ	6 – 14	15 – 22	23 – 30
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3 – 7	8 – 11	12 – 15
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	8 – 18	19 – 29	30 – 40
<b>คุณภาพชีวิตโดยรวม</b>	<b>26 - 60</b>	<b>61 - 95</b>	<b>96 - 130</b>

ที่มา : (กรมสุขภาพจิต, 2545, หน้า 89-92)

นำคะแนนในแต่ละข้อ ของแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต แล้วแปลผลระดับคุณภาพชีวิตรายข้อและรายด้าน ตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนระหว่าง 26 - 60 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.31 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

คะแนนระหว่าง 61 – 95 ค่าเฉลี่ย 2.32 – 3.65 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ

คะแนนระหว่าง 96 – 130 ค่าเฉลี่ย 3.66 – 5.00 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

6.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (qualitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การประชุมกลุ่มเฉพาะ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมที่ได้ตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกัน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แบบจำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) ตามกรอบเนื้อหาการวิจัย ประกอบกับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

### ข้อมูลทั่วไปของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดลพบุรี

#### คนที่ 1

เพศหญิง อายุ 51 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดเชียงใหม่ เลิกกับสามีคนแรกแล้วมารับจ้างทำงานบ้านที่จังหวัดลพบุรี และได้พบกับสามีคนปัจจุบันซึ่งอยู่กินร่วมกันมาประมาณ 15 ปี ที่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 12 ตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดลพบุรี

ประกอบอาชีพทำไร่นาสวนผสม ปลูกกล้วยไม้ทำเป็นช่อขาย นอกจากนี้ยังปลูกผลไม้ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ประมาณ 50 ตัว สามีรับจ้างเป็นช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าและมีประวัติ

เป็นโพลีไอซาช้างข้ายลีบเล็กและสั้นกว่าขาขวาเล็กน้อย แต่สามารถช่วยตัวเองได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วย ครอบครัวอยู่ร่วมกันมา ยังไม่มีบุตรอาจเป็นเพราะร่างกายสามีไม่แข็งแรงประกอบกับผลการตรวจร่างกายพบสารพิษจากการเป็นช่างซ่อมร่วมด้วย ในช่วงเวลากลางวันแม่สามีซึ่งปลูกบ้านอยู่ห่างกันประมาณ 800 เมตร จะคอยมาช่วยดูแลรดน้ำต้นไม้ ให้อาหารปลา และกลับบ้านในช่วงเย็น

ทราบผลการคิดเชื้อเอชไอวีเมื่อปี 2547 โดยมีอาการท้องเสียเรื้อรัง รักษาไม่หาย น้ำหนักลดจาก 85 กิโลกรัม เหลือเพียง 45 กิโลกรัมในเวลาเพียง 2 เดือน แพทย์แนะนำให้ตรวจเลือด จึงทราบว่าติดเชื้อเอชไอวี และเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน

### คนที่ 2

เพศหญิง อายุ 51 ปี ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อมีสามีจึงย้ายมาอยู่บ้านสามี ณ บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 3 ตำบลบางลี่ อำเภอท่าวัง จังหวัดลพบุรี อยู่กินร่วมกันมาประมาณ 24 ปี มีบุตรสาว 2 คน อายุ 27 และ 25 ปี ตามลำดับ แต่งงานมีครอบครัวแล้วทั้ง 2 คน สามีเสียชีวิตเมื่อ 4 ปีที่แล้ว ด้วยโรคเอดส์ซึ่งน่าจะเกิดจากการใช้ยาเสพติด

สภาพทั่วไปประกอบอาชีพแม่บ้าน เลี้ยงดูมารดาสามี อายุ 83 ปี 1 คน มารดาตนเอง อายุ 73 ปี 1 คน หลาน 2 คน (บุตรของลูกสาวคนโต มีอายุ 5 และ 3 ปี ตามลำดับ) มีรายได้จากบุตรสาวส่งเงินให้ใช้จ่ายเดือนละ 3,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่พอใช้ ผู้ป่วยบอกว่า "...มีหนี้สินท่วมตัว..."

ทราบผลการคิดเชื้อเอชไอวีเมื่อปี 2547 โดยหลังจากที่สามีเสียชีวิต ตนเองเริ่มมีอาการท้องเสียเรื้อรัง รักษาไม่หาย น้ำหนักลดจาก 65 กิโลกรัม เหลือเพียง 55.5 กิโลกรัมในเวลาเพียง 2 เดือน แพทย์แนะนำให้ตรวจเลือด จึงทราบว่าติดเชื้อเอชไอวี และเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

### คนที่ 3

เพศชาย อายุ 48 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) ตำบลบางคู อำเภوتاวัง จังหวัดลพบุรี สถานภาพโสดที่พักอยู่ในบริเวณร้านค้าตัดผม ซึ่งปลูกอยู่ริมถนนที่ผ่านหมู่บ้าน โดยมีบ้านหลังใหญ่ 2 หลัง ซึ่งเป็นบ้านของพี่สาว อยู่ใกล้ บริเวณบ้าน ปลูกผักสวนครัวไว้หลายชนิด "...เวลาทำกับข้าวพวกผัก บ้านผมไม่ต้องซื้อ กินได้อย่างสนิทใจ..."

เรียนจบชั้น ม.3 ได้เรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเมื่อปี 2520 ปัจจุบันจึงรับจ้างเปลี่ยนซิปและยางยึดเสื้อผ้าในหมู่บ้าน และได้เรียนตัดผมจากวิทยาลัยสารพัดช่าง ในปี 2527 และยึดเป็นอาชีพช่างตัดผมในหมู่บ้าน มีรายได้ประมาณ 100-900 บาทต่อวัน

การติดเชื้อเอชไอวี : ช่วงเป็นนักเรียนได้เริ่มหัดดื่มเหล้า เมื่อเรียนจบ ยังหางานทำไม่ได้ เพื่อนชวนหัดสูบบุหรี่ ต่อมาให้ลองใช้ผงขาวโรยกัญชา เพื่อนรวมกลุ่มกล่าวว่

“...ของมันมีอันเดียว มึงเล่นแบบนี้ ก็เปลืองชีวิตะ เล่นแบบนี้ไม่มา ใช้ฉีดชีวิตะ ฉีดแล้วมันตีบ...” จึงเริ่มฉีดผงและใช้เข้มรวมกับเพื่อนๆ ตั้งแต่ ปี 2525 เป็นต้นมา ซึ่งคิดว่าน่าจะติดจากวิธีนี้ เพราะเรื่องผู้หญิงผมไม่ยุ่ง และเพื่อนๆ ตอนนั้นก็ตายหมดแล้ว ด้วยโรคนี้

เริ่มเมื่อปี 2542 โดยมีอาการไอเป็นเลือด แพทย์บอกว่าเป็นวัณโรครักษาที่โรงพยาบาลเจ้าพระยาบรมราช จังหวัดสุพรรณบุรี ช่วงนั้นไปรับจ้างก่อสร้างที่นั่น หลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้วได้กลับมาอยู่บ้านรักษาวัณโรคต้องไปรับยาเดือนละครั้ง กินยาอยู่ 9 เดือน มีพี่สาวให้เงินค่ารถไปรับยาทุกเดือน และยังให้เงินซื้อเหล้ากินแทนเล่นผง พี่น้องหวาดระแวงกลัวจะไปซื้อยาเสพติด “...ผมใช้ชีวิตหักดิบช่วงนั้นมีอาการเคี้ยวหนวตเดี่ยวร้อน ชี้อไหล อาการเหมือนใกล้จะลงแดง สุดท้าย ผมก็เลิกผงได้...” พอช่วงปลายปี 2542 มีอาการผอมเร็วมาก ถ่ายเหลว เข้าโรงพยาบาลศิริราช หมอตรวจละเอียดมาก คลำต่อมต่างๆ ตามตัวสุดท้ายก็บอกว่า “...คุณติดเชื้อม...” แรกๆ ตกใจ คิดมาก หมอบอกว่า ถ้าหยุดเหล้า บุหรี่ได้ จะทำให้แข็งแรง กลับบ้านจึงเลิกเหล้าบุหรี่ย และหมอก็ให้ยา Bactrim มากินต่อเนื่อง และเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่ 4 มกราคม 2547 ถึงปัจจุบัน

#### คนที่ 4

เพศหญิง อายุ 72 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 11 ตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี แต่งงาน 2 ครั้ง ไม่มีบุตร เมื่ออายุ 52 ปี สามีคนแรกซึ่งเป็นครูมีอายุ 63 ปี ได้เสียชีวิต ต่อมา อายุ 55 ปี ได้สามีคนที่สองทำงานชลประทาน บ้านอยู่สมุทรปราการไปๆ มาๆ เสียชีวิตเมื่อปี 2546 ด้วยโรคเอดส์ซึ่งน่าจะเกิดจากการเที่ยวผู้หญิงมากกว่า เพราะไม่ได้ใช้ยาเสพติด

อยู่บ้านคนเดียว มีน้องสาวปลูกบ้านและเปิดเป็นร้านค้าขายของอยู่ใกล้ๆ คอยดูแล ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีออกเงินกู้บ้างเล็กน้อย สร้างความลำบากให้เพราะตามเก็บไม่ค่อยได้

ทราบผลการติดเชื้อเอชไอวีเมื่อปี 2546 เนื่องจากประสบอุบัติเหตุรถชนขาขวา ท่อนบนหัก ใส่เหล็กไว้จนถึงปัจจุบัน ช่วงที่อยู่โรงพยาบาลแพทย์ตรวจเลือด จึงรู้ว่าติดเชื้อเอชไอวี โดยที่ยังไม่มีอาการเจ็บป่วยใดๆ หลังจากนั้น สามีคนที่สองเริ่มมีอาการป่วยผอมมาก และเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ปลายปี 2546 นั้นเอง หลังจากที่สามีเสียชีวิตคิดมาก กลัวว่าถ้าเริ่มมีอาการเมื่อไร กลัวคนจะรังเกียจ จึงพยายามดูแลตนเอง และเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

#### คนที่ 5

เพศชาย อายุ 66 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 12 ตำบลท่าวัง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี เป็นคนบ้านกล้วย หมู่ที่ 12 ตำบลท่าวัง จังหวัดลพบุรีโดยกำเนิด ผู้ป่วยให้ประวัติว่า “...อยู่วัดตั้งแต่เกิด พ่อทิ้งไป แม่ตาย เจ้าอาวาสวัดได้เลี้ยงดูตั้งแต่แบเบาะชีวิตจึงกลายเป็นคนวัดตั้งแต่นั้นมา เรียนจบ ป.4แล้วบวชเป็นสามเณรเรียนธรรมจนอายุครบบวชจึงได้บวชพระ

เรียนภาษาบาลีสอนนักธรรมเอกไม่ผ่านจึงได้แก่นักธรรมโท...” การมีคู่ได้แต่งงานกับภรรยาซึ่งมีอายุแก่กว่า 12 ปี และเสียชีวิตเมื่อปี 2523 ด้วยโรคมะเร็งที่ปาก มีบุตรสาว 1 คนทำงานโรงงาน แต่งงานมีบุตร 2 คน สมาชิกอยู่ในบ้านเดียวกันรวมผู้ป่วยด้วยจำนวน 5 คน

ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นโฆษกงานแต่งงาน งานบวช งานฝังลูกนิมิตของวัดต่าง ๆ “...บางครั้งไปวัดละ 9 วัน 9 คืนสลับกันพูด คนละหนึ่งชั่วโมง มีรายได้ขึ้นอยู่กับงานซึ่งพออยู่ได้ บางครั้งเพียง 2 วัน ได้ถึง 2,000 บาท ก็มี...”

ผู้ป่วยกล่าวว่า “...หลังจากที่ภรรยาเสียชีวิต ผมต้องเดินทางไปเป็นโฆษกตามงานต่าง ๆ ผมเป็นคนซุกซนเที่ยวหญิงไปทั่วว่าจะติดจากเรื่องนี้...” เริ่มมีอาการคันตามตัว คันตรงโน้นตรงนี้คันข้างใน ไม่มีตุ่ม ตระเวนไปรักษาตามที่ต่าง ๆ ที่ไหนใครว่ารักษาดีไปหมดแต่ไม่หาย เริ่มสงสัยจึงไปตรวจเลือดที่แลบเอกชนแถวหน้าพิบูลฯ จึงทราบว่าตนติดเชื้อเอชไอวี เมื่อปี 2548 “...ผมผอมลงๆและเริ่มมีตุ่มขึ้นตรงนั้นตรงนี้ ใช้น้ำมันว่านทา อาบน้ำมะขาม ต้มยาหม้อฟอกเลือดกินทำให้กินข้าวได้มีเนื้อหนังขึ้นแต่ซีก็ยจตุ้มจึงเลิกกิน...” ผู้ป่วยมากต้องนอนโรงพยาบาล จึงเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

#### คนที่ 6

เพศหญิง อายุ 38 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านเบิก อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นคนบ้านเบิกโดยกำเนิด เรียนจบ ป.4 แต่งงาน มีบุตร 2 คนแรกเป็นบุตรสาวทำงานโรงงานแต่งงานมีบุตร 1 คน แยกครอบครัวอยู่ไกลๆ บุตรคนที่ 2 เป็นบุตรชาย ทำงานรับจ้างรายวัน สามีเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ เมื่อ 2 ปีที่แล้ว ปัจจุบัน มีสมาชิกอยู่ในบ้านเดียวกัน รวม จำนวน 3 คน

ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เนื่องจากเคยประสบอุบัติเหตุรถชน ซ้ำหักเมื่อ 3 ปีที่แล้ว บุตรชายให้เงินใช้จ่าย เดือนละ 1,000 บาท

เริ่มตรวจพบเชื้อเอชไอวีตั้งแต่ 25 กรกฎาคม 2546 และเจ็บป่วยต้องเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลบ่อย เริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

#### คนที่ 7

เพศหญิง อายุ 48 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 11 ตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี บ้านเกิดอยู่จังหวัดลำพูน เรียนจบชั้น ป.4 มีสามี 3 คน คนแรกเป็นคนเชียงใหม่อยู่ด้วยกันได้ 10 ปี เลิกกัน มีบุตรด้วยกัน 2 คน (คนแรกเป็นบุตรสาว อายุ 26 ปี ทำงานโรงงานกระดาษ แต่งงานแล้ว มีบุตรชาย 1 คน อาศัยอยู่บ้านเดียวกัน บุตรคนที่ 2 เป็นชาย อายุ 23 ปี ทำงานรับจ้างรายวัน) หลังจากเลิกกับสามีได้มาทำงานค้าขายไส้กรอก ไส้อั่วกับญาติที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รู้จักกับสามีคนที่ 2 อยู่กินด้วยกันได้ 3 ปีไม่มีบุตรด้วยกัน

เสียชีวิตเมื่อปี 2540 รู้ภายหลังว่าเป็นโรคเอดส์ สามีนคนที่ 3 อยู่ด้วยกันมา ตั้งแต่ ปี 2541 – ปัจจุบัน ยังไม่ทราบว่าเป็นผู้ติดเชื้อ มีสมาชิกอยู่ในบ้านเดียวกันรวม จำนวน 5 คน

เป็นคนขยัน อดทน เป็นที่รักของบิดามารดาของสามีใหม่ สามารถทำงานบ้านได้และประกอบอาชีพเสริมด้วยการรับซักหน้า ส่าหน้า แขน ขา มีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 บาท

เริ่มตรวจพบเชื้อเอชไอวีตั้งแต่ ปี 2544 และมีอาการเจ็บป่วยต้องเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลบ่อย เริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

#### คนที่ 8

เพศหญิง อายุ 33 ปี อยู่บ้านเลขที่ (ขอสงวน) หมู่ที่ 8 ตำบลบางงา อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นคนบางงาโดยกำเนิด เรียนจบ ม.6 มีสามี 3 คน คนแรก อยู่ด้วยกัน 1 ปี มีบุตรชาย 1 คน ขณะนี้อายุ 14 ปี มาอยู่กับแม่ด้วย สามีคนที่ 2 อยู่ด้วยกันได้ 2 ปี ขณะนี้ติดคุก คดียาเสพติดไม่มีบุตรด้วยกัน สามีคนที่ 3 อยู่ด้วยกันมา 8 ปี มีบุตร 2 คน เป็นบุตรชายทั้งคู่ อายุ 4 และ 3 ปี คามลำดับ เคยทำงานรับจ้างในโรงงาน เมื่อใกล้คลอดจึงลาออกมาเลี้ยงดูบุตร ปัจจุบันยังไม่มีการทำงาน สามีมีอาชีพรับจ้างก่อสร้าง รายได้วันละ 250 บาท ปัจจุบัน มีสมาชิกอยู่ในบ้านเดียวกัน 5 คน

เริ่มตรวจพบเชื้อเอชไอวีขณะตั้งครรภ์บุตรคนแรก ได้รับประทานยาต้านเชื้อก่อนคลอด และเริ่มรักษาด้วยยาต้านเชื้อตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

#### ข้อมูลทั่วไปโดยรวมของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ส่วนใหญ่ (6 คน) เป็นหญิง สถานภาพสมรส เป็นหม้าย 4 คน (สามีเสียชีวิตเนื่องจากเป็นโรคเอดส์) คู่ 3 คน และโสด 1 คน การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน นอกนั้นจบชั้นมัธยมศึกษา 2 คน และเคยบวชเรียนจบนักธรรมชั้นโท 1 คน มีอาชีพ ทำงานบ้าน 3 คน รับจ้าง 2 คน ทำไร่นาสวนผสม 2 คน และว่างงาน 1 คน ส่วนใหญ่ (4 คน) มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,000 บาท 3,000 บาท 1 คน ประมาณ 8,000 บาท 1 คน มากกว่า 10,000 บาท 1 คน และไม่มีรายได้ 1 คน ระยะเวลาที่ทราบว่าติดเชื้อภายใน 3 ปี จำนวน 4 คน 1 ปี จำนวน 1 คน และนานที่สุด 8 ปี จำนวน 2 คน ซึ่งสาเหตุการติดเชื้อเอชไอวี ส่วนใหญ่ (7 คน) จากการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด และจากการใช้สารเสพติด 1 คน รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง โดยรวม

ราย ที่	เพศ	อายุ	สภาพ สมรส	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ ต่อเดือน	ระยะเวลา ที่ทราบว่า ติดเชื้อ	สาเหตุ การติดเชื้อ เอชไอวี
1	หญิง	51	คู่	ป.4	ไร่นาสวนผสม	> 10,000	3 ปี	เพศสัมพันธ์
2	หญิง	51	หม้าย	ป.4	งานบ้าน	3,000	3 ปี	เพศสัมพันธ์
3	ชาย	48	โสด	ม.3	รับจ้างตัดผม	8,000	8 ปี	ยาเสพติด
4	หญิง	72	หม้าย	ป.4	งานบ้าน	5,000	4 ปี	เพศสัมพันธ์
5	ชาย	68	หม้าย	มัธยมศึกษา	ไร่นาสวนผสม	5,000	1 ปี	เพศสัมพันธ์
6	หญิง	38	หม้าย	ป.4	งานบ้าน	5,000	3 ปี	เพศสัมพันธ์
7	หญิง	46	คู่	ป.4	รับจ้าง	5,000	3 ปี	เพศสัมพันธ์
8	หญิง	33	คู่	ม.6	ทำงาน	-	8 ปี	เพศสัมพันธ์

### สภาพปัจจุบันของคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

#### 1. คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง รายบุคคล

##### 1.1 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 1

###### 1.1.1 คุณภาพชีวิตโดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 73 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

###### 1.1.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 24 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ติดเชื้ออัยาศัยติ ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความร่วมมือดี แต่ทราบผลเลือดเพียง 2 คนกับสามี ขณะที่สัมภาษณ์แม่สามีคุณดูแลสวนอยู่ห่างออกไปผู้ติดเชื้อแสดงท่าทีกังวลใจอย่างชัดเจนกลัวว่าทีมผู้วิจัยจะพูดถึงการติดเชื้อจากข้อมูล พบว่า สภาพร่างกายโดยทั่วไปผิวหนังปกติไม่มีผื่น ตุ่ม มีความพอใจสุขภาพตนเอง เพราะยังสามารถดำเนินชีวิตและมีกำลังเพียงพอที่จะทำกิจกรรมประจำวันได้ตามปกติ รับประทานอาหารได้ตามปกติแต่ต้องระวังอาหารแสลง เช่น ของหมักดอง อาหารทะเล ปลาไม่มีเกล็ดดัง คำกล่าวที่ว่า "...มัดเม็ดปลาไหล ตอนทำมันก็หอมดี แต่กินไปแล้ว อาเจียนออกหมด..."

เรื่องการรับประทานยาต้านเชื้อส่วนใหญ่อยู่ในความดูแลของแพทย์ ผู้คิดเชื่อให้ประวัติว่าเคยแพ้ยาสูตรแรก ทำให้น้ำหนักลด ผอมลงมาก เบื่ออาหาร แพทย์จึงเปลี่ยนยาให้ เริ่มดีขึ้นการเจ็บปวดตามร่างกาย มีอาการปวดเมื่อยบ้างเล็กน้อย เนื่องจากเป็นหวัดคัดจมูก ไปตรวจรักษาที่สถานีนามัยวัดเกตุรับประทานยาแล้วดีขึ้น การดูแลร่างกายให้ข้อมูลว่า “...ตอนนี้ไปออกกำลังกายด้วยวิธีทาสีตัดคน อาทิตย์ละ 3 วัน กับกลุ่มเพื่อนๆ ที่สถานีนามัยวัดเกตุ บางทีก็เดินแอโรบิค ที่วัดบ้านกล้วย...”

#### 1.1.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 20 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า รู้สึกพึงพอใจในชีวิต มีความสุขและความหวังในระดับกลางๆ เพราะสามีเข้าใจ พร้อมทั้งจะอยู่เคียงข้าง จากการสัมภาษณ์ สามีซึ่งที่คอยเป็นกำลังใจกล่าวว่า “...ใครจะพูดอะไรไม่ต้องสนใจหรอก อยู่อย่างนี้ก็สบายดีอยู่แล้ว บ้านมีอยู่ อุมีนอนจะไปกลัวอะไร...” ส่วนแม่สามีนั้นยังไม่ทราบว่าคุณสะกิดคิดเชื่อเอชไอวี โดยเธอให้เหตุผลว่า “...กลัวแม่ย่าจะรู้ว่าคิดเชื่อ เขาจะรังเกียจเอา...” “...ถ้าหากโรคกำเริบ ร่างกายปรากฏอาการ จะทำให้คนอื่นรู้ รู้สึกกังวลเหมือนกัน...”

#### 1.1.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 10 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ผู้คิดเชื่อมีการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับดี เนื่องจากยังได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อนๆ จากการสอบถามงานบุญที่วัดหรือที่หมู่บ้านผู้คิดเชื่อจะไปร่วมงานร่วมกิจกรรม เพราะเชื่อว่ายังไม่มีใครรู้ว่าตนเจ็บป่วย โดยบางครั้งเพื่อนบ้านสังเกตเห็นว่าตนผอมลงจะให้ข้อมูลว่าเป็นโรคปอด โรคตับ หรือโรคกระเพาะต้องรับประทานยาทุกเดือน ซึ่งเธอกล่าวกับผู้วิจัยว่า “...ถ้าเขารู้ว่าคิดเชื่อจะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้นะ เขาคงรังเกียจเราแน่...”

การช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ อยู่ในระดับกลางๆ เพราะไม่ต้องการความช่วยเหลืออะไรมากเนื่องจากมีความพร้อมอยู่แล้ว การติดต่อสื่อสารพูดคุย และเข้ากลุ่มออกกำลังกายและร่วมงานของหมู่บ้านชุมชน ส่วนความรู้สึกทางเพศกับสามีอยู่ในระดับกลางๆ ไม่คิดว่าเป็นปัญหาเนื่องจาก ได้รับคำแนะนำจากโรงพยาบาลทำถุงใส่เสอ

#### 1.1.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 22 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับกลางๆ “...มีสามีที่รักและเข้าใจ คอยดูแลเป็นอย่างดี...” ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนอยู่ในระดับกลางๆ “...มีบ้านที่มั่นคงแข็งแรง บริเวณบ้านมีพืชพันธุ์ธัญญาหารมากมาย...” ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ความจำเป็น การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพและความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน อยู่ในระดับกลางๆ โดยสรุปคิดว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ

## 1.2 คุณภาพชีวิตของผู้คิดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 2

### 1.2.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 62 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

### 1.2.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ ขณะพูดคุยผู้ป่วยมีสีหน้าเศร้า วิตกกังวล และระมัดระวัง ไม่อยากให้คนในบ้านและรอบๆบ้าน รู้ว่าป่วยเป็นอะไร แต่ก็ได้ให้ความร่วมมือตอบคำถามเป็นอย่างดี จากข้อมูลพบว่า สภาพร่างกายโดยทั่วไปผิวหนังปกติไม่มีผื่นตุ่ม มีความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพตนเองระดับกลางๆ เพราะยังสามารถดำเนินชีวิตและมีกำลังเพียงพอที่จะทำงานบ้านได้ตามปกติ แต่ไม่สามารถออกไปทำงานรับจ้างก่อสร้างได้เพราะเหนื่อยง่าย ผู้ป่วยกล่าวว่า “...เคยหัวปูน แล้วยับใช้...” อีกทั้งจะต้องดูแลผู้สูงอายุและเด็ก จึงไม่มีเวลาออกไปทำงานรับจ้างนอกบ้านได้ การเจ็บปวดตามร่างกาย มีอาการเป็นไข้หวัด ปวดศีรษะ ครั่นเนื้อครั่นตัวเล็กน้อย รับประทานยาพาราแล้วก็หาย การรับประทานอาหารรับประทานได้ตามปกติแต่ต้องระวังอาหารแสลง เช่น ของหมักดอง อาหารทะเล และไม่ชอบรับประทานผัก การรับประทานยาเคยแพ้ยาทำให้หน้าหนักลดมาก แก้มตอบเหมือนคนแก่ แต่เมื่อแพทย์เปลี่ยนยาชนิดใหม่ให้ ตอนนี้รูปร่างหน้าตากลับมาเกือบปกติแล้ว

### 1.2.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 13 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจไม่ดี

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกวิตกกังวลจนทำให้นอนไม่ค่อยหลับ ดังจากคำพูดที่ว่า “...กินไม่ได้ นอนไม่หลับลูกได้แฟนกินเหล้าเมายา เงินทองไม่พอใช้ เราเองก็มีหนี้สินท่วมตัวไม่รู้จะทำเงินจากไหนมาใช้หนี้...” และ “...เราไม่ใช่คนธรรมดา อยู่เหมือนตัวอะไร ต้องระแวง ระวังตลอดเวลา...” ทำให้มีสมาธิในการทำงานน้อย ความรู้สึกพอใจในตัวเองในระดับไม่ดีเพราะ เคยกินยานอนหลับเพื่อจะฆ่าตัวตาย เมื่อครั้งที่รู้ว่าคิดเชื่อใหม่ๆ และตอนที่รูปร่างหน้าตาเปลี่ยนไป น้ำหนักลดมาก แก้มตอบเหมือนคนแก่ ขณะนี้รู้สึกเป็นห่วงแม่ ลูกๆ และหลานๆ จะไม่คิดทำร้ายตนเองอีกแล้ว

### 1.2.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 7 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสังคมไม่ดี

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับไม่ดี จากการสอบถามเมื่อมีงานบุญที่วัดหรือที่หมู่บ้านผู้ติดเชื่อจะไปร่วมงานร่วมกิจกรรม เพราะเชื่อว่ายังไม่มีใครรู้ว่าตนเจ็บป่วย บางครั้งเพื่อนบ้านสังเกตเห็นว่าออกจากบ้านบ่อยๆ จะให้ข้อมูลว่า “...ไปประชุม...” ซึ่งเธอกล่าวกับผู้วิจัยว่า “...มีความรู้สึกหวาดระแวงตลอดเวลากลัวว่าโรคกำเริบ ร่างกายปรากฏอาการ จะทำให้คนอื่นรู้เมื่อคนอื่นรู้แล้วเขาจะรังเกียจ...” ความพอใจกับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ หรือจาก อบต. ระดับ เล็กน้อย ซึ่งผู้ป่วยกล่าวว่า “...ไม่กล้าเสี่ยง ยอมอด 500 บาท ดีกว่าความจริงเปิดเผย เหมือนฆ่าตัวเองเขาจะถูก...” ส่วนความรู้สึกทางเพศอยู่ในระดับกลางๆ “...ไม่คิดแล้วอายุปานนี้ และยังมีโรคแถมใครเขาจะสนใจ...” ผู้ป่วยกล่าว

### 1.2.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ความรู้สึกที่ว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับกลางๆ เนื่องจาก “...หากเป็นอะไรไปแม่และหลานจะอยู่อย่างไร?...” ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนอยู่ในระดับไม่ดี “...บ้านไม่มั่นคงแข็งแรงถูกลมพัดก็พร้อมที่จะพังได้ การเงินก็ไม่พอใช้จ่าย มีหนี้สินท่วมตัว จะปลูกใหม่ก็ไม่มีความมั่นใจ...” ความพอใจที่จะสามารถ

ไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพและความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน อยู่ในระดับกลางๆ โดยสรุปคิดว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ

### 1.3 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าวัง คนที่ 3

#### 1.3.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 81 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.3.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 23 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า สภาพร่างกาย แข็งแรง สมบูรณ์ ผิวหนังปกติไม่มีผื่น หรือตุ่มใดๆ มีอาการปวดเมื่อยตามร่างกายบ้างเล็กน้อย ปล่อยให้หายเอง มีความพอใจกับสุขภาพตนเอง เนื่องจากยังดำเนินชีวิตและมีกำลังเพียงพอที่จะทำกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ รับประทานอาหารได้ทุกอย่าง แต่ยาตอนนี้เลิกกินยาของโรงพยาบาลแล้วเพราะกินแล้วรู้สึกใจวูบๆ กินแล้วรู้สึกไม่สบาย หันไปกินยาหม้อจากคลินิกพัฒนาแพทย์แผนไทย จังหวัดนครปฐม กินมา 2 หม้อแล้ว หม้อละ 1,000 บาท หม้อหนึ่งกินได้ 10 วัน กำลังจะเริ่มหม้อที่ 3 กินแล้วเหนื่อยน้อยลง ตอนนี้ปกติแล้ว ไม่รู้สึกเหนื่อย เสมหะก็ออกดี รู้สึกว่าดีขึ้นเยอะ "...ลอง 3 หม้อแล้วตรวจ CD4 ดู ครั้งหน้านี้ผมจะไปตรวจดูว่าเป็นอย่างไร..."

#### 1.3.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 19 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง มีสมาธิในการทำงาน และความพอใจในตนเองในระดับกลางๆ ส่วนการยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองอยู่ในระดับดี ส่วนความรู้สึกที่ไม่ดี "...มีความกังวลใจตลอดเวลา กลัวว่า คนในครอบครัวและสังคมชาวบ้านจะรู้แล้วไม่ยอมรับ กลัวเขารังเกียจ..."

#### 1.3.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 11 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสังคมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น ความพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ อยู่ในระดับกลางๆ เพราะรู้สึกว่าเพื่อนๆ ครอบข้างยังเหมือนเดิม แต่ตัวเราเองที่รู้สึกอึดอัดกับความลับที่ไม่อยากให้คนรอบข้างรู้ว่าคิดเชื่อ

#### 1.3.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 28 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย มีเงินใช้จ่ายตามความจำเป็น มีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด ความพอใจกับการเดินทางทุกเดือน งานที่ทำคือตัดผมหรือเย็บผ้าเป็นงานที่ไม่เร่งรีบ ไม่ตึงเครียด การเดินทางไปไหนมาไหนโดยรถจักรยานยนต์ของตนเองหรือหากต้องการเดินทางไกลก็ใช้รถยนต์ประจำทาง สภาพบ้านเรือน แม้จะอาศัยหลับนอนอยู่ที่ร้านตัดผมที่ไม่แข็งแรงถาวร แต่มีสัดส่วนเป็นส่วนตัว โปร่งเย็นสบาย จึงพอใจระดับมาก ซึ่งรวมถึงความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น การรับรู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน มีวิทยุขยายเสียงและโทรศัพท์ใช้ในการสื่อสาร สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพเพราะที่อยู่ตั้งอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน อากาศเย็นสบาย

### 1.4 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 4

#### 1.4.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 68 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.4.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ขณะพูดคุยผู้ป่วยมีสีหน้าเศร้า วิตกกังวล น้ำตาลคอเป็นบางครั้ง และระมัดระวังไม่ยากให้คนรอบๆบ้านรู้ว่าป่วยเป็น

อะไร แต่ก็ให้ความร่วมมือตอบคำถามเป็นอย่างดี จากข้อมูล พบว่า สภาพร่างกายโดยทั่วไป ผิวหนังปกติไม่มีผื่น คัน มีเส้นเลือด มีลักษณะเป็นก้อนในบางช่วง ความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพตนเองอยู่ในระดับไม่ดี “...เวลาทำงานจะเหนื่อยง่าย เคี้ยวดี เคี้ยวร้าย...” การเจ็บปวดตามร่างกาย มีอาการเป็นไข้หวัด ปวดศีรษะ ครั้นเนื้อครั้นตัวเล็กน้อย รับประทานอาหารพาราภิหาย การรับประทานอาหาร พยายามระมัดระวัง กินเจทุกวันพระและในแต่ละวันจะหลีกเลี่ยงเนื้อสัตว์ การรับประทานอาหารยังไม่มีอาการผิดปกติใดๆ กังวลว่าเมื่อไรจะแสดงอาการผลข้างเคียงจากการใช้ยา ความพอใจกับการนอนหลับ อยู่ในระดับกลางๆ ผู้ป่วยบอกว่า “...ช่วงนี้นอนไม่ค่อยหลับ เพราะกำลังมีเรื่องฟ้องเรื่องเงินที่คนกูไป...”

#### 1.4.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 19 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกวิตกกังวลจนทำให้นอนไม่ค่อยหลับ ดังจากคำพูดที่ว่า “...กลัวเรื่องภูมิต้านทาน กลัวมีอาการ ผอม ตัว มีตุ่มตามตัว เคี้ยวคนจะรังเกียจ...” การมีสมาธิในการทำงานระดับปานกลาง เนื่องจากทำงานมีการหลงลืม “จะเป็นเพราะโรคหรือตามอายุก็ไม่รู้” ความรู้สึกพอใจในตัวเองเล็กน้อย “...ไม่น่าเป็นเลย...” การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองระดับไม่ดี “...ผอมไปหน่อย ผอมแล้วดูไม่ดี ต้องกินยาบำรุงเพิ่ม...” การมีความรู้สึกไม่ดี วิตกกังวลเล็กน้อย และรู้สึกว่าชีวิตมีความหมายระดับมาก

#### 1.4.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 7 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับกลางๆ ความพอใจกับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ อยู่ในระดับไม่ดี เพราะไม่กล้าสูงส่งกับใครปกปิดที่มีเป็นโรคประจำตัวอยู่ และความพอใจในชีวิตทางเพศอยู่ในระดับไม่ดี เพราะหากไม่ใช่เรื่องนี้คงไม่ต้องเป็นแบบนี้

#### 1.4.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกที่ชีวิตไม่มีความมั่นคงปลอดภัยเลย เพราะรู้สึกว่าชีวิตตนเอง “...อ่อนแอเต็มทน...” ความพอใจกับสภาพ

บ้านเรือนอยู่ในระดับดี เพราะ “...บ้านมั่นคงแข็งแรง...” การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นอยู่ในระดับไม่ดี เพราะเงินอยู่กับคนอื่นเก็บคืนไม่ค่อยได้ ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นอยู่ในระดับไม่ดี “...ไปมาไม่ค่อยสะดวก...” การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต อยู่ในระดับกลางๆ การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดอยู่ในระดับกลางๆ การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจาก “...น้องสาว และหลานๆรู้และคอยดูแล...” ความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน อยู่ในระดับไม่ดี โดยสรุปคิดว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับไม่ดี

#### 1.5 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 5

##### 1.5.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 75 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

##### 1.5.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ขณะพูดคุยผู้ป่วยมีสีหน้า ราบเรียบ บางครั้งเศร้า วิตกกังวล น้ำตาคลอเมื่อพูดถึงเรื่องสุขภาพ แต่ก็ได้ให้ความร่วมมือตอบคำถามเป็นอย่างดี จากข้อมูล พบว่า สภาพร่างกายโดยทั่วไปผิวหนังปกติไม่มีผื่น ตุ่ม มีความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพตนเองระดับกลางๆ เพราะยังสามารถดำเนินชีวิตและมีกำลังเพียงพอที่จะทำงานบ้านได้ แต่ “...แข็งแรงไม่เท่าเก่าและเหนื่อยไวตามปกติ ถ้าไม่มีงานไหนจะเข้าสวน คุยหย้า คู่กันไม่...” การเจ็บปวดตามร่างกาย มีอาการเป็นไข้หวัด ปวดศีรษะ ครั่นเนื้อครั่นตัว เล็กน้อย รับประทานยาก็หาย กลางคืน อากาศเย็นๆ จะไอบ่อย ทำให้นอนไม่ค่อยหลับ เวลาไอใช้ยาอมตราตะขบห้าตัว พอบรรเทาได้บ้าง การรับประทานอาหารรับประทานได้บ้าง แต่ยังไม่เหมือนเดิม การรับประทานยาเพิ่งเริ่มยังไม่มีการติดปกติใดๆกลัวอาการแทรกซ้อนจากการกินยาเหมือนกัน ความพอใจกับการนอนหลับอยู่ในระดับไม่ดี เพราะนอนไม่ค่อยหลับ ผู้ป่วยบอกว่า “...หัวใจมันล้า...”

##### 1.5.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 17 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตระดับกลางๆ “...อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด...” การมีสมาธิในการทำงานระดับไม่ดี “...ผมเป็นนักพูดของประเทศไทยคนหนึ่ง มีบางครั้ง จะพูดอะไรนึกไม่ออก ใจ่หากูทำไม่เป็นอย่างนี้ละ ไปไม่เป็นเลย...” ความรู้สึกพอใจในตัวเองระดับกลางๆ “...หวั่นไหวเรื่องภูมิทัศน์ทางาน กลัวอยู่ได้ไม่นาน ห่วงลูก ห่วงหลาน...” การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองในระดับกลางๆ “...ผิวมันคล้ำดำ ยังคิดนะไม่มีตุ่ม...” ความรู้สึกที่ไม่ดี เศร้าหดหู่ วิตกกังวล เกิดขึ้นบ่อยๆทุกครั้งที่ว่าง

#### 1.5.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมตนเอง ได้คะแนนรวม 12 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมในระดับดี

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับดี “...คนตั้งแต่วัดเกตุยันโพธิ์ศรีรู้หมด...” ความพอใจกับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ระดับดี และความพอใจในชีวิตทางเพศอยู่ในระดับดีเช่นกัน

#### 1.5.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 26 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกที่ว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับกลางๆ “...ได้เข้ามาปนกิจของ ธกส. หากเป็นอะไรลูกก็พอมีเงินก้อนไว้ใช้ทำศพ...” ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนอยู่ในระดับกลางๆ “...บ้านสร้างเสร็จมาหลายปี ช่วงนั้นยังจนอยู่...” การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดอยู่ในระดับกลางๆ การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ติดต่อสุขภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจาก “...ทุกคนดีกับเรา เป็นห่วงเรา อย่าเพิ่งตายนะ เอาไว้ฟังพูดกันหลาย ๆ ปีหน่อย...” ความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน อยู่ในระดับดีมีรถพ่วงกัน เคยไปไหนไปกันคอยดูแล รับ – ส่ง “...มาโรงพยาบาลให้เขาร้อยเดียว ไปไหนมาไหนด้วยกันจนรู้ใจ...”

### 1.6 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำรุ่ง คนที่ 6

#### 1.6.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 64 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.6.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 20 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ขณะพูดคุยผู้ป่วยมีสีหน้าเศร้า วิตกกังวล น้ำตาลออก แต่ก็ได้ให้ความร่วมมือตอบคำถามเป็นอย่างดี จากข้อมูลพบว่า สภาพร่างกายโดยทั่วไปผิวหนังปกติไม่มีผื่น ตุ่ม มีความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพตนเอง ระดับกลางๆ ยังสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้โดยมีแม่และลูกๆ เป็นกำลังใจ คอยห่วงใยและดูแล การเจ็บปวดตามร่างกาย มีอาการปวดชามากทำให้ทำงานไม่ไหว การรับประทานอาหารได้พอสมควรไม่แพ้อาหารใดๆ การรับประทานยาเริ่มเมื่อ 29 มิถุนายน 2547 ยังไม่มีอาการผิดปกติใดๆ แต่กลัวอาการแทรกซ้อนจากการกินยาเหมือนกัน ความพอใจกับการนอนหลับอยู่ในระดับกลางๆ เพราะนอนไม่ค่อยหลับ เนื่องจากการปวดขา

#### 1.6.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 15 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต ระดับกลางๆ การมีสมาธิในการทำงานระดับไม่ดี "...การปวดขาคอยรบกวนจิตใจตลอดเวลา และทำงานไม่ไหว..." ความรู้สึกพอใจในตัวเองระดับไม่ดี "...เจ็บป่วยบ่อยมาก ทำงานไม่ไหว กลัวอยู่ได้ไม่นาน ห่วงลูก ห่วงหลาน..." การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเอง ระดับไม่ดี "...ชาติ หักมันไม่ตรงและปวดด้วย..." ความรู้สึกที่ไม่ดี เศร้าหดหู ห่อแก็ วิตกกังวล เกิดขึ้นบ่อยๆ ทุกครั้งที่ว่าง ความรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความหมายอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.6.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมตนเอง ได้คะแนนรวม 9 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมในระดับกลาง ๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือ เข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับกลางๆ "...กลัวคนรอบข้างรู้แล้วไม่ยอมรับ..." ความพอใจกับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ระดับกลางๆ และความพอใจในชีวิตทางเพศอยู่ในระดับกลางๆเช่นกัน

#### 1.6.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 19 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสภาพสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ความรู้สึกที่ว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดี "...เป็นโรคนี้อะไร (ตาย) เมื่อไหร่ไม่รู้..." ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนอยู่ในระดับกลางๆ ไม่มีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น เพราะไม่ได้ทำงานต้องรอจากลูกเท่านั้น ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นอยู่ในระดับกลางๆ การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตและการมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดอยู่ในระดับไม่ดี การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพอยู่ในระดับกลางๆ เนื่องจาก "...มีแม่คอยดูแลใกล้ชิด แม่คิมาก เป็นห่วงและพาไปไหนมาไหน ส่วนลูกยังไม่แน่ใจว่าเขาจะคิดอย่างไร..." ความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน อยู่ในระดับกลางๆ โดยสรุปคิดว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ

### 1.7 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 7

#### 1.7.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 76 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.7.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ขณะพูดคุยผู้ป่วยมีสีหน้าเศร้า วิตกกังวล และระมัดระวังไม่ยอมให้คนรอบๆตัวรู้ว่าป่วยเป็นอะไร แต่ก็ได้ให้ความร่วมมือตอบคำถามเป็นอย่างดี จากข้อมูล พบว่า ทุกครั้งที่พบจะแต่งตัวภูมิฐาน สวมเสื้อและกางเกงขายาวตลอด เพื่อปกปิดผิวหนัง มีร่องรอยจากผลตามแขนและขา มีความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพตนเองระดับกลางๆ ยังสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้เพราะมีลูกๆ เป็นกำลังใจ คอยห่วงใยและดูแล การเจ็บปวดตามร่างกาย อยู่ในระดับไม่ดี เนื่องจากมีอาการหูซ้ายบอดสนิท จากไวรัสซึ้นหู ตั้งแต่ 13 มกราคม 2544 ยังมีอาการปวดหู หูขวาได้ยินเบาๆ ใส่เครื่องช่วยฟังทำให้ได้ยินชัดขึ้น นอกจากนั้นใบหน้าเอียงไปทางซ้าย ลิ้นแข็งพูดไม่ค่อยชัดแต่ก็ดีขึ้นกว่าเดิมมาก รับประทานอาหารได้พอสมควรไม่แพ้อาหารใดๆ การรับประทานยาเริ่มเมื่อ 25 มีนาคม 2547 ช่วงแรกๆ มีอาการแทรกซ้อนจากการกินยา แพ้ยามาก เปลี่ยนยาแล้วดีขึ้น ความพอใจกับการนอนหลับอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.7.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 21 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต และการมีสมาธิในการทำงานในระดับกลางๆ “...การได้ยืมเป็นเรื่องราวจนจิตใจตลอดเวลา และต้องคอยปกปิดไม่ให้สามีรู้ว่าป่วยเป็นอะไร และต้องป้องกันเวลาที่มีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ทำให้อึดอัดมาก รวมถึงการปกปิดผิวหนังโดยการสวมเสื้อแขนยาวและกางเกงขายาวตลอด...” การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองในระดับดี เพราะเป็นคนภูมิฐาน สวยงาม ความรู้สึกที่ไม่ดี เศร้าหดหู่ ท้อแท้ วิตกกังวล เกิดขึ้นบ่อยๆทุกครั้งที่ว่าง เคยคิดอยากฆ่าตัวตายหลายครั้ง โดยเฉพาะช่วงที่แพ้ยามากๆ ท้อแท้ในชีวิต ความรู้สึกที่ว่าชีวิตมีความหมายอยู่ในระดับกลางๆ และเมื่อให้ตอบโดยสรุปตอบว่ามีความทุกข์ใจมาก

#### 1.7.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 9 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอยู่ในระดับกลางๆ “...กลัวคนรอบข้างรู้แล้วไม่ยอมรับ...” มีความพอใจกับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ระดับกลางๆ และความพอใจในชีวิตทางเพศอยู่ในระดับกลางๆ และเมื่อให้ตอบโดยสรุปตอบว่ามีทุกข์ทางด้านสังคมมากเช่นกัน

#### 1.7.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

1) จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 23 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสภาพสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

2) จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า มีความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดี “...เป็นโรคนี้อาการจะกำเริบเมื่อไหร่ไม่รู้...” มีความพอใจกับสภาพบ้านเรือนอยู่ในระดับกลางๆ การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นอยู่ในระดับกลางๆ ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นอยู่ในระดับกลางๆ การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตและการมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดอยู่ในระดับกลางๆ การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพอยู่ในระดับกลางๆ ความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนอยู่ในระดับกลางๆ โดยสรุปคิดว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ

### 1.8 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง คนที่ 8

#### 1.8.1 คุณภาพชีวิต โดยรวม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านของตนเอง ได้คะแนนรวม 65 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับกลางๆ

#### 1.8.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของตนเอง ได้คะแนนรวม 23 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับกลางๆ

#### 1.8.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของตนเอง ได้คะแนนรวม 19 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับกลางๆ

#### 1.8.4 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของตนเอง ได้คะแนนรวม 10 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมในระดับกลางๆ

#### 1.8.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ได้ประเมินคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนเอง ได้คะแนนรวม 19 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับกลางๆ

### 2. คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง รายด้าน

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง แยกนำเสนอเป็น 4 ด้าน ตามลำดับได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

#### 2.1 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านร่างกาย

2.1.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง พบว่า

1) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับกลางๆ (คะแนนเฉลี่ย = 22.13) โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับไม่ดี ในข้อ 11 มีความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล (คะแนนเฉลี่ย = 2.25) หมายถึงต้องไปรักษาการเจ็บป่วยเป็นประจำ โดยข้อที่เหลือทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

2) ผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับกลางๆ ทุกคน (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 17-23) รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านร่างกาย

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
2. ความเจ็บปวด ความร่างกายทำให้ ไม่สามารถทำสิ่งที่ ต้องการ	4	4	4	3	3	3	4	4	3.63	กลางๆ
3. การมีกำลังเพียง พอที่จะทำสิ่งต่างๆ	3	3	3	4	2	3	3	3	3.00	กลางๆ
4. ความพอใจกับ การนอนหลับ	3	2	3	3	2	3	3	3	2.75	กลางๆ
10. ความรู้สึกพอใจ กับความสามารถ ทำอะไรผ่านๆ ไป ในแต่ละวัน	3	3	4	4	3	3	3	4	3.37	กลางๆ
11. ความจำเป็น ต้องไปรับการรักษา	2	4	2	2	4	2	1	1	2.25	ไม่ดี
12. ความพอใจกับ ความสามารถ ในการทำงาน	3	2	3	2	3	3	4	4	3.00	กลางๆ
24. ความสามารถ ไปไหนมาไหนด้วย ตนเองได้	3	3	4	3	3	3	3	4	3.25	กลางๆ
<b>รวม</b>	<b>21</b>	<b>21</b>	<b>23</b>	<b>21</b>	<b>20</b>	<b>21</b>	<b>23</b>	<b>17</b>	<b>22.13</b>	<b>กลางๆ</b>
<b>ระดับ คุณภาพชีวิต</b>	<b>กลางๆ</b>									

2.1.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา พบว่า

1) ส่วนใหญ่มีสภาพร่างกายแข็งแรง ผิวหนังปกติไม่มีผื่น มีการดูแลสุขภาพโดยการออกกำลังกาย 1 คน รับประทานอาหารได้ แต่ไม่เหมือนเดิม ต้องระวังเรื่องอาหารแสลง

2) มีบางคนมีปัญหา ภาวะเจ็บป่วยด้วยอาการไข้หวัดเล็กๆ น้อยๆ (7 คน) รู้สึกว่าเหนื่อยง่ายและนอนไม่ค่อยหลับ ทำงานได้น้อยลง (1 คน) มีอาการไอบ่อย (1 คน) มีอาการปวดเมื่อยตามตัว (4 คน) เคยมีอาการแพ้ยา (3 คน) หลงลืมง่าย (1 คน) ซาซา (1 คน) ปวดขา (1 คน) ตาฝ้า (1 คน) ดังคำกล่าวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ที่ว่า

“...เวลาทำงานจะเหนื่อยง่าย...เคียดเคี้ยวร้าย แข็งแรงไม่เท่าเก่าและเหนื่อยเร็ว...”

“...ส่วนใหญ่เวลาป่วยมักจะเป็นไข้หวัด เป็นแล้วนานกว่าจะหาย ครั้นเมื่อครั้นตัวบอยๆ รับประทานยาพาราาก็หายไป...”

“...ผัดเผ็ดปลาไหลตอนทำมันก็หอมดีแต่กินแล้วอาเจียนออกหมด ตอนนั้นก็ระมัดระวัง อะไรแสดงก็ไม่กิน...”

“...เคยแพ้ยาสูตรแรกทำให้น้ำหนักลด ผอมลงมากแก้มตอบเหมือนคนแก่ เบื่ออาหาร เมื่อแพทย์เปลี่ยนยาให้ตอนนี้รูปร่างหน้าตากลับมาเหมือนเกือบปกติแล้ว...”

“...แข็งแรงไม่เท่าเก่าและเหนื่อยเร็ว นอนหลับไม่สนิท...”

“...เคยทำงานหิ้วปูน หิ้วไค้เนียบเดียวไม่ไหวแล้ว...”

โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านร่างกาย ดังคำกล่าวที่ว่า

“ ...เมื่อก่อนยังไม่ได้กินยาต้านเชื้อ ทุกคนจะเจ็บป่วยบ่อย ต้องมารักษาเป็นประจำ เคียดเคี้ยวร้าย แข็งแรงขึ้น แต่ยังมีเป็นไข้หวัด ปวดกล้ามเนื้อ ปวดตามตัวต้องให้ยาเพิ่ม...”

“ ...เพิ่งมีรายเดียวที่ออกกำลังกายเป็นประจำ คนอื่นๆ ยังไม่ได้ออกกำลังกายกันเลย ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี น่าจะได้เรียนรู้วิธีออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพของเขา...”

“... มี 1 รายที่หยุดกินยาต้านเชื้อไปกินยาหม้อ จะต้องทำความเข้าใจกับเขาใหม่...”

สรุปได้ว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ส่วนใหญ่มีความรู้สึกพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับกลางๆ โดยมี 5 คน มีอาการเจ็บป่วยเป็นไข้หวัด ปวดตามกล้ามเนื้อ ปวดตามตัว ทำงานแล้วจะเหนื่อยเร็ว มี 1 คนหยุดกินยาต้านเชื้อไปกินยาหม้อ 7 คน ไม่ได้ออกกำลังกาย และทุกคนหน้าตาผิวพรรณไม่สดใส

## 2.2 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านจิตใจ

2.2.1 ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบประเมินเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง พบว่า

1) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับกลางๆ (คะแนนเฉลี่ย = 18.13) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับกลางๆ ทุกข้อ

2) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง มีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับกลางๆ 7 คน (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 15 - 21) โดยคนที่ 2 มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจไม่ดี (คะแนนรวม 13 คะแนน) รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่ง ด้านจิตใจ

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
5. ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต	3	2	3	4	3	3	3	3	3.00	กลางๆ
6. การมีสมาธิในการทำงานต่างๆ	2	2	3	3	2	2	3	3	2.50	กลางๆ
7. ความรู้สึกพอใจในตนเอง	3	2	3	2	3	2	4	3	2.75	กลางๆ
8. การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเอง	4	2	4	2	3	2	4	4	3.13	กลางๆ
9. การมีความรู้สึกไม่ดี	4	2	4	4	2	3	4	3	3.25	กลางๆ
23. ความรู้สึกที่ชีวิตมีความหมาย	4	4	4	4	3	3	3	3	3.50	กลางๆ
<b>รวม</b>	<b>20</b>	<b>13</b>	<b>21</b>	<b>19</b>	<b>17</b>	<b>15</b>	<b>21</b>	<b>19</b>	<b>18.13</b>	<b>กลางๆ</b>
<b>ระดับคุณภาพชีวิต</b>	กลางๆ	ไม่ดี	กลางๆ	กลางๆ	กลางๆ	กลางๆ	กลางๆ	กลางๆ		

2.2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา พบว่า ทุกคนกังวลใจกลัวโรคกำเริบแล้วความลับจะถูกเปิดเผย กลัวญาติพี่น้องและสังคมจะรังเกียจไม่ยอมรับ กลัวถูกทอดทิ้ง อับอายคนรอบข้างที่ตนเองติดเชื้อ กลัวว่าจะมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน ห่วงลูกห่วงพ่อแม่ว่าจะอยู่อย่างไรถ้าตนเองจากไป ดังคำกล่าวของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่ง ที่ว่า

“...หากโรคกำเริบร่างกายปรากฏอาการ จะทำให้คนอื่นรู้เขาจะรังเกียจเอา...”

“...กลัวแม่ย่าจะรู้ว่าติดเชื้อ ฉะนั้นยังไม่บอกกลัวเขารังเกียจ...”

“...เราไม่ใช่คนธรรมดา อยู่เหมือนตัวอะไรต้องระแวงระวังตลอดเวลา...”

“...กินไม่ได้นอนไม่หลับ ลูกได้แฟนกินเหล้าเมายา เงินทองไม่พอใช้ เราเองก็มีหนี้สิน ท่วมตัว ไม่รู้จะหาเงินจากไหนมาใช้หนี้...”

“...เคยกินยานอนหลับเพื่อจะฆ่าตัวตายเมื่อครั้งที่รู้ว่าติดเชื้อ...”

“...กังวลใจตลอดเวลากลัวว่าคนในครอบครัวและสังคมชาวบ้านจะรู้ กลัวไม่ยอมรับ และเขารังเกียจ...”

“...ความรู้สึกเศร้า หดหู่ วิตกกังวลเกิดขึ้นบ่อยทุกครั้งที่ว่าง...”

โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี  
โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านจิตใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ผู้ติดเชื้อแต่ละคนมีความทุกข์กังวลมากมายหลายเรื่อง สิ้นหน้าท่าทางแต่ละ  
คนก็บ่งบอกว่ามีทุกข์มากเหลือเกิน...”

สรุปได้ว่า ภาวะจิตใจของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงทุกคนมีความวิตกกังวลใจ ทุกข์ต่อภาวะการติดเชื้อส่งผลให้มีภาวะเครียด นอนไม่หลับ ขาดสมาธิในการทำงาน มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง ไม่พึงพอใจในชีวิตตนเอง และมี 5 คน เคยคิดอยากฆ่าตัวตาย

### 2.3 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

2.3.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง พบว่า

1) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับกลางๆ (คะแนนเฉลี่ย = 9.13) โดยเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับกลางๆ ทุกข้อ

2) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงคนที่ 5 มีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับดี (คะแนนรวม 12 คะแนน) คนที่ 2 และคนที่ 4 มีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับไม่ดี (คะแนนรวม 7 คะแนน) ส่วนที่เหลืออีก 5 คน มีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับกลางๆ (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 9 - 10) รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
13. ความพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้า กับคนอื่นอย่าง ผ่านๆ	4	2	3	3	4	3	3	4	3.37	กลางๆ
14. ความพอใจกับการช่วยเหลือที่เคย ได้รับจากเพื่อนๆ	3	2	3	2	4	3	3	4	3.00	กลางๆ
25. ความพอใจในชีวิตทางเพศของ ตนเอง	3	3	3	2	4	3	3	2	2.88	กลางๆ
รวม	10	7	9	7	12	9	9	10	9.13	กลางๆ
ระดับ คุณภาพชีวิต	กลางๆ	ไม่ดี	กลางๆ	ไม่ดี	ดี	กลางๆ	กลางๆ	กลางๆ		

2.3.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมส่วนใหญ่มีความพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น มี 2 รายที่พอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ ส่วนการช่วยเหลือจาก อบต. ทุกคนยังไม่กล้าเข้าไปรับการช่วยเหลือเพราะกลัวความลับจะถูกเปิดเผย กลัวสังคมจะรังเกียจ ดังคำกล่าวผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ที่ว่า

“...ยอมอดศึกว่าให้คนอื่นรู้...”

“...สังคมคนอื่นก็ช่วยเราเยอะนะ ยากก็ฟรี เงินช่วยเหลือก็มีให้เราต่างหาก ที่คิดมาก ไม่กล้าเปิดเผยตัวเอง...”

“...ไม่รู้ว่าพูดกับแฟนว่าอย่างไร ถ้าต้องใช้ถุงยางอนามัย กลัวเขาจะสงสัย...”

“...ต้องคอยโกหกคนอื่น ๆ ว่าป่วยเป็นโรคปอด โรคตับ โรคกระเพาะทำให้ต้องไปหาหมอทุกเดือน...”

โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านด้านสัมพันธภาพทางสังคม ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่กล้าเปิดเผยตนเองแม้แต่ญาติใกล้ชิดที่อยู่ในบ้าน ยิ่งเพิ่มความทุกข์ทรมานใจให้กับผู้ติดเชื้อมากยิ่งขึ้น...”

สรุปว่าการดำเนินชีวิตในสังคมผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงพยายามปฏิบัติตนให้เป็นปกติ แต่ทั้งที่ในใจมีความวิตกกังวลตลอดเวลา ต้องปกปิด ต้องโกหกเพื่อไม่ให้ใครรู้ว่าตนติดเชื้อเอชไอวี

#### 2.4 คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านสิ่งแวดล้อม

2.4.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง พบว่า

1) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับกลางๆ (คะแนน 22.32) โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับไม่ดี ในข้อ 17 การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น (คะแนนเฉลี่ย = 2.25) โดยข้อที่เหลือทุกข้ออยู่ในระดับกลางๆ

2) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความรู้สึกต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับกลางๆ ทุกคน (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 19 - 28) โดยคนที่ 6 และ 8 มีคะแนนรวมต่ำสุด (19 คะแนน) รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านสิ่งแวดล้อม

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
15. ความรู้สึกว่า ชีวิตมีความมั่นคง ปลอดภัย	3	3	3	1	3	2	2	2	2.37	กลางๆ
16. ความพอใจกับ สภาพบ้านเรือนที่ อยู่ในปัจจุบัน	3	2	4	4	3	3	3	2	3.00	กลางๆ
17. การมีเงินพอใช้ จ่ายตามความ จำเป็น	3	1	3	2	3	1	3	2	2.25	ไม่ดี
18. ความพอใจที่จะ สามารถไปใช้ บริการสาธารณสุข	3	3	4	2	3	3	3	2	2.87	กลางๆ
19. การได้รู้ เรื่องราวข่าวสารที่ จำเป็นในชีวิตแต่ละ วัน	3	3	4	3	3	2	3	3	3.00	กลางๆ
20. การมีโอกาสได้ พักผ่อนคลาย เครียด	2	3	3	3	3	2	3	3	2.75	กลางๆ
21. สภาพ แวดล้อมติดต่อ สุขภาพ	3	3	4	4	4	3	3	2	3.25	กลางๆ
22. ความพอใจกับ การเดินทางไปไหน มาไหนของคนเอง	2	3	3	2	4	3	3	3	2.87	กลางๆ
<b>รวม</b>	22	21	28	21	26	19	23	19	22.38	กลางๆ
<b>ระดับ คุณภาพชีวิต</b>	กลางๆ									

2.4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาในเรื่องการมีเงินไม่พอใช้จ่ายตามความจำเป็นและความรู้สึกต่อความมั่นคงปลอดภัย ดังคำกล่าวที่ว่า

“...บ้านไม่มั่นคงแข็งแรงถูกลมพัดก็พร้อมจะพังได้ การเงินก็ไม่พอใช้จ่ายมีหนี้สินท่วมตัว จะปลูกใหม่ก็ไม่มีเงิน...”

“...รู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ คนรอบข้างยังเหมือนเดิม แต่ตัวเราเองที่รู้สึกอึดอัดกับความลับ ที่ไม่อยากให้คนรอบข้างรู้ว่าคิดเชื่อ...”

โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่งด้านสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ผู้ติดเชื้อเอชไอวีปัจจุบันอยู่ที่มุมมองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีต่อสิ่งแวดล้อม พยายามปกปิดตนเองจึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย...”

“...จากสภาพร่างกายที่ทำงานแล้วเหนื่อยเร็ว จึงส่งผลให้ไม่สามารถไปทำงานหรือประกอบอาชีพได้ ทำให้ขาดรายได้ที่จะมาใช้จ่ายตามความจำเป็นและมีหนี้สิน...”

สรุปได้ว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่งส่วนใหญ่มีความรู้สึกพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม 7 คน พยายามปกปิดตนเองจึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย มีความกลัว วิตกกังวลตลอดเวลา แต่ยังสามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง มีบ้านอยู่อาศัย มีเพียง 1 คน ที่สภาพบ้านไม่คงทนถาวร และแม้ว่า อดบ. มีค่าครองชีพให้ แต่ทุกคนไม่ต้องการเปิดเผยตนเองจึงไม่รับความช่วยเหลือ ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่าย จำนวน 2 คน

และเมื่อพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวม พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่งในภาพรวมทุกด้าน (ทั้ง 4 ด้าน) อยู่ในระดับกลางๆ (คะแนนเฉลี่ย = 71.00) โดยมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ ทุกด้าน รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 8

ตาราง 8 สรุประดับคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำวั่ง โดยรวมทุกด้าน

ด้าน	ระดับคุณภาพชีวิต	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
1. ด้านร่างกาย	22.13	กลางๆ
2. ด้านจิตใจ	18.15	กลางๆ
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	9.13	กลางๆ
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	22.38	กลางๆ
<b>คุณภาพชีวิตโดยรวม</b>	<b>71.00</b>	<b>กลางๆ</b>

## ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

จากการจัดเวทีสนทนากลุ่มเพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงเมื่อวันพุธที่ 17 มกราคม พ.ศ.2550 เวลา 9.00-12.00 น. ณ ห้องประชุม แสงเทียน โรงพยาบาลท่าม่วง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง มาร่วมกันเรียนรู้ รับรู้ ทบทวน และยืนยันข้อมูลที่ละประเด็นจนครบทุก ประเด็นแล้ว ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงที่มาประชุมร่วมกันได้เห็นพ้องต้องกันเป็น เอกฉันท์ว่ายังมีคุณภาพชีวิตที่เป็นปัญหาและต้องการการพัฒนาอีกมาก กล่าวคือ

### 3.1 ด้านร่างกาย

3.1.1 ส่วนใหญ่มีสภาพร่างกายแข็งแรง ผิวหนังปกติไม่มีผื่น มีการดูแลสุขภาพโดยการออกกำลังกาย 1 คน รับประทานอาหารได้ แต่ไม่เหมือนเดิม ต้องระวังเรื่องอาหารแสลง

3.1.2 มีบางคนมีปัญหา ภาวะเจ็บป่วยด้วยอาการใช้หัวตเล็กๆ น้อยๆ (7 คน) รู้สึกว่าเหนื่อยง่ายและนอนไม่ค่อยหลับ ทำงานได้น้อยลง (1 คน) มีอาการไอบ่อย (1 คน) มีอาการปวดเมื่อยตามตัว (4 คน) เคยมีอาการแพ้ยา (3 คน) หลงลืมง่าย (1 คน) ซาซา (1 คน) ปวดขา (1 คน) ดาฟาง (1 คน) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านร่างกาย

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการการพัฒนา
1. ความเจ็บปวดตามร่างกายเช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว	1. มีอาการป่วยบ่อยต้องไปรับการรักษาเป็นประจำ	1. ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง มีภูมิ
2. การมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน	2. เวลาทำงานจะรู้สึกเหนื่อยเร็ว	ด้านทานด้าทำให้เกิดพยาธิสภาพต่อร่างกายติดเชื้อง่าย
3. ความรู้สึกพอใจกับความสามารททำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	3. สามารถทำกิจกรรมด้วยตนเองได้แต่เหนื่อยง่าย	ต้องให้ผู้ติดเชื้อวิธีกาควบคุมตนเองเบื้องต้นในการป้องกันก่อนเกิดอาการและระหว่างเกิดอาการ ได้แก่การกินอาหารและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับ

## ตาราง 9 (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
4. ความพอใจกับความสามารถในการทำงาน	4. ทำงานได้น้อย	สภาพของแต่ละบุคคล(โยคะสมาธิ) และการรับประทาน
5. ความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล	5. ไม่รับยาได้ทุกเดือน 7 คน หยุดกินยาต้านเชื้อเอง 1 คน	ยาต่อเนื่องสม่ำเสมอ
6. ความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง	6. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง	2. ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำรังมี
7. ความพอใจกับการนอนหลับของตนเองในปัจจุบัน	7. นอนไม่ค่อยหลับ	ความเครียด วิตกกังวล จาก การเจ็บป่วยทางกายส่งผล ต่อสภาวะจิตใจ ควรใช้วิธี ผ่อนคลายจากความกังวล ด้วยพุทธรักษา (โยคะสมาธิ)

## 3.2 ด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำรังด้านจิตใจในปัจจุบัน พบว่ากังวลใจกลัวความลับจะถูกเปิดเผย กลัวสังคมรังเกียจ ไม่ยอมรับอายุคนรอบข้างว่าตนติดเชื้อเอชไอวี กลัวโรคจะกำเริบ จะมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน ห่วงลูกห่วงพ่อแม่กังวลใจตลอดเวลาตั้งคำถามของผู้ร่วมประชุมที่ว่า

“...กลัวแม่ย่าจะรู้ว่าติดเชื้อฉันยังไม่บอก กลัวเขาจะรังเกียจ...”

“...เราไม่ใช่คนธรรมดา อยู่เหมือนตัวอะไรต้องระแวงระวังตลอดเวลา...”

“...2 ปีเต็มๆ ที่กลัวจนตัวสั่น พยายามสร้างว่าปกติ สลัดใจต้องโกหกเขาตลอด...”

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตด้านจิตใจโดยส่วนใหญ่กังวลใจกลัวความลับจะถูกเปิดเผย กลัวสังคมรังเกียจ ไม่ยอมรับอายุคนรอบข้างว่าตนติดเชื้อเอชไอวี กลัวโรคจะกำเริบ กลัวมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน ละอายใจที่ต้องเป็นคนโกหก ห่วงลูกห่วงพ่อแม่มีความกังวลใจตลอดเวลา ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี  
โรงพยาบาลท่าม่วง ด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
1. ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต	1. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีความ	1. ผู้ติดเชื้อเอชไอวี
2. การมีความรู้สึกไม่ติดต่อดตนเอง	กังวลใจ มีความกลัว มีความ	โรงพยาบาลท่าม่วงมีความ
3. ความรู้สึกพอใจในตนเอง	ห่วง มีความอับอาย เศร้า	วิตกกังวล มีความกลัว มี
4. ความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย	ท้อแท้ มีความรู้สึกไม่ติดต่อดตนเอง ไม่พอใจในตนเอง	ความห่วง มีความอับอาย
5. การมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ	รู้สึกรู้สึกว่าชีวิตของคนไม่มี	เศร้า ท้อแท้ มีความรู้สึกไม่
6. การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง	รู้สึกรู้สึกว่าชีวิตของคนไม่มี	ติดต่อดตนเอง ไม่พอใจใน
	ความหมาย ไม่มีสมาธิใน	ตนเอง รู้สึกว่าชีวิตของคนไม่
	การทำงาน	มีความหมาย ไม่มีสมาธิใน
	2. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่ยอมรับ	การทำงาน จากการเจ็บป่วย
	รูปร่างหน้าตาของตนเอง	ทางกายส่งผลต่อสภาวะ
		จิตใจ ดังนั้นควรใช้วิธีผ่อนคลายจากความกังวลด้วย
		พุทธวิธี (โยคะสมาธิ)
		2. ควรฝึกให้ยอมรับตนเอง
		และยอมรับความจริง

สรุปว่า ภาวะจิตใจของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงมีความกังวลใจ มีความกลัว มีความเป็นห่วงคนที่อยู่รอบข้าง มีความละอายใจ ทุกข์ใจที่ติดเชื้อเอชไอวี ส่งผลให้มีภาวะเครียด นอนไม่หลับ ขาดสมาธิในการทำงาน มีความรู้สึกที่ไม่ติดต่อดตนเอง ไม่พึงพอใจในชีวิตตนเอง ความต้องการการพัฒนา คือจะต้องพัฒนาจิตใจ ให้จิตเข้มแข็ง ยอมรับความจริง ยอมรับตนเอง ปลอ่ยวางได้ ใจสบาย ไม่กังวล

### 3.3 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม พบว่า ผู้ติดเชื้อจำนวน 6 คน มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้าคนอื่นได้ตามปกติ แต่ไม่กล้าให้คนรอบข้างรู้ว่าตนเองติดเชื้อ เพราะกลัวจะถูกรังเกียจ จำนวน 7 คน ดังคำกล่าวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วงที่ว่า

“...ต้องคอยโกหกว่าป่วยเป็นโรคปอด โรคตับ โรคกระเพาะทำให้ต้องไปหาหมอ  
ทุกเดือน...”

“...ไม่อยากเข้ากลุ่มกับใครแต่ได้อยู่คนเดียวก็ยิ่งเหงา...”

“...คนตั้งแต่วัดเกตุยันโพธิ์ศรีรัฐหมด เขาบอกว่า อย่าเพิ่งตายนะเอาไว้ฟัง  
พูดกันหลายๆ ปีหน่อย...”

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมส่วนใหญ่พยายามทำ  
กิจกรรมต่างๆ ให้เป็นปกติ ไปช่วยงานวัด งานบุญเหมือนเดิม เข้ากับคนอื่นได้ตีมีความพอใจกับ  
การช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ ซึ่งมีเพียงคนเดียวที่เปิดเผยมว่าตนเองคิดเชื่อเอชไอวี และ  
ที่เหลือ 7 คน ไม่กล้าบอกให้คนรอบข้างรู้ ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี  
โรงพยาบาลทำรุ่ง ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

คุณภาพชีวิต ด้านสัมพันธภาพทาง สังคม	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
1. ความพอใจกับการผูกมิตร หรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา	1. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่สามารถ เข้ากับคนอื่นได้ดี	1. ปกปิดความลับไว้ ทำให้ เครียด วิตกกังวลควรได้รับการ พัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งกล้า ยอมรับความจริง ปลดปล่อย ได้
2. ความพอใจกับการ ช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อนๆ	2. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีความ พอใจกับการช่วยเหลือที่เคย ได้รับจากเพื่อนๆ แต่มีความ วิตกกังวลว่าหากรู้ว่าติดเชื้อ จะรังเกียจ	2. ควรมีการพบปะพูดคุยใน กลุ่มเพื่อนเพื่อสร้าง ความคุ้นเคยต่อการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น เกิดความกล้าที่ จะอยู่กับคนรอบข้าง
3. ความพอใจในชีวิตทาง เพศของตนเอง	3. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นม่าย	3. ควรฝึกจิตใจให้รู้จักยอมรับ ความจริงของชีวิต

สรุปว่า การดำเนินชีวิตในสังคมผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลทำรุ่งพยายาม  
ปฏิบัติตนให้เป็นปกติ แต่ทั้งที่ในใจมีความวิตกกังวลตลอดเวลา

### 3.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าวังด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่พบว่าไม่มีปัญหาเนื่องจาก ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าวังดำเนินชีวิตได้ตามปกติ มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตสามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...หากเป็นอะไรไปแม่และหลานจะอยู่อย่างไร...”

“...มีบ้านมั่นคงแข็งแรงบริเวณบ้านมีพืชพันธุ์ธัญญาหารมากมายหอม...”

“...อบต. เขาก็ช่วยเหลือแต่ ไม่อยากให้ใครรู้ ไม่คุ้มกัน...”

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่สามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง มีบ้านอยู่อาศัย มีเพียงหนึ่งรายที่สภาพบ้านไม่คงทนถาวร แม้ อบต.มีค่าครองชีพให้แก่ทุกคนไม่ต้องการเปิดเผยตนเองจึงไม่รับ ส่งผลต่อการค่าใช้จ่ายจำนวน 2 รายดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี  
โรงพยาบาลท่าวัง ด้านสิ่งแวดล้อม

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการการพัฒนา
1. ความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย	1. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่รู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย	1. ควรเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง
2. ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ในปัจจุบัน	2. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่พอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ในปัจจุบัน	2. การยอมรับความจริง
3. การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น	3. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีเงินไม่พอใช้จ่าย	3. มีรายได้น้อย ควรหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้
4. ความพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุข	4. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่สามารถไปใช้บริการสาธารณสุข	4. ควรมีความเข้าใจการรักษาที่ต่อเนื่องและถูกต้อง
5. การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน	5. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน	5. ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์
6. การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด	6. ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่พักผ่อนคลายเครียดน้อย	6. ไม่รู้วิธีคลายเครียด

## ตาราง 12 (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
7.สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของ 8.ความพอใจกับการเดินทางไป ไหนมาไหนของตนเอง	7.ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่อยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดี 8.ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่พอใจกับ การเดินทางไปไหนมาไหนของ ตนเอง	7.ควรมีเพื่อนพูดคุย 8.ควรมีเพื่อนร่วมทาง